

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant předkládá práci nazvanou *Dativ v rumunštině a jeho ekvivalenty v češtině*. Ta zahrnuje sedm kapitol, z nichž nejobsažnější jsou věnovány výrazové stránce rumunského dativu (str. 11-50) a jeho syntaktickým funkcím (str. 51-62), dále z českého, rumunského a anglického souhrnu, jedné přílohy, seznamu použitých zkratk a soupisu bibliografie.

Při popisu poměrně složité soustavy rumunského dativu se Jiří Šabat opírá především o 1. díl nejnovější akademické mluvnice *Gramatica limbii române*. Po obecných poznámkách o genetickém a typologickém zařazení rumunštiny, o gramatických kategoriích, o kategorii pádu a o pádech v rumunštině (kapitoly I-IV) se zabývá formální stránkou dativu u rumunských substantiv, adjektiv, zájmen, číslovek a členů a jeho fungování ve větném kontextu. (kapitola VI). Nakonec si všímá sémantických funkcí tohoto pádu (kapitola VII).

Diplomová práce Jiřího Šabata podává podrobný přehled tvoření dativu v rumunštině, který se vyjadřuje většinou synteticky (pomocí koncovky), jindy však analyticky (pomocí předložek) a v některých případech je možné vyjádření obojí. Z textu vyplývají dvě výrazné odlišnosti mezi rumunštinou a češtinou, pokud jde o užívání dativu, a to 1) u pádových vazeb některých sloves (např. rumunskému *a cere* + D odpovídá české *chtít od* + G; rumunskému *a se adresa* + D odpovídá české *oslovit* + A, *obrátit se na* + A; rumunskému *a zimbi* + D odpovídá české *usmát se na* + A) a 2) u dativu přivlastňovacího, v rumunštině užívaného mnohem častěji než v češtině (např. *Ți-am auzit vocea.* *Slyšel jsem ti hlas. = Slyšel jsem *tvůj* hlas.; *Își iubeste nevasta.* *Miluje si ženu. = Miluje *svou* ženu.; *Ascultă-ți părinții!* *Poslouchej si rodiče! = Poslouchej své rodiče!) Dativ osobního zájmena může být nejednoznačný, např. *Îți citesc articolul.* = Čtu *ti* ten článek. nebo Čtu ten *tvůj* článek. K hlubšímu kontrastivnímu popisu by bylo zapotřebí rozsáhlého korpusu příkladů, což ovšem přesahuje požadavky kladené na diplomovou práci.

Většina mých připomínek se týká drobných přehlédnutí:

strana

2 vyšínutí z vazby: ... jako u ostatních románských jazyků (francouzština, italština, ...)

2 pomocí koncovek připojovaných ke kmeni - v synchronním popisu lépe: k základu slova

3 překlep: slovasa

5 koncovka -e ... někdy stojí až za určitým členem mužského rodu - z této formulace nevyplývá, že může jít i o neutra (codrule!, vîntule!)

6 (I-)am telefonat lui tată - má být: lui tata; ... otcí, ne "tátovi"

9 překlep: domn Tării Românești

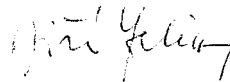
9 překlep: si alte probleme

10 Țoții erau ... - má být: Toți erau ... (ale: Totul contează. Știu tot(ul))

- 11 Podst. jména zakončená na -i - mělo by být: zakončená -i (z hlediska pravopisného a fonologického)
- 13 nepravidelný plurál oameni lze chápat jako ojedinělé alternance v základu slova om (v češtině supletivizmus: člověk x lidé)
- 14 excursie: výlet; vhodnější vzory: familie, fotografie, ... (i v češtině ženského rodu)
- 14 substantivum brânză má v pl. zvláštní koncovku -eturi; lze chápat jako ojedinělé alternace v základu slova + uri
- 15 soră, noră mají v pl. zvláštní koncovku -ori; - lze chápat jako ojedinělé alternace v základu + i
- 15 dvojí tvar gen.-dat. má rovněž podst. jméno piele ... piei, piei; snad lépe hovořit o dvou částečně homonymních podst. jménech (piele¹ - kůže zvířecí, piele² kůže lidská)
- 16 gen.-dat. některých abstrakt nemající tvar plurálu; má být: ... nemajících tvar plurálu; DOOM² uvádí pl. dragoste
- 21 překlep: Jejich skloňování má u určité zvláštnosti
- 22 documentele ONG; chybí vysvětlení zkratky
- 24 lui Toma / Tomei, Bucureștiului / Bucureștilor; chybí stylistické rozlišení; DOOM² uvádí pouze Bucureștiului
- 25 překlep: Marea Neagră
- 30 překlep: dicționar
- 31 překlep: instructiv-educav; galbenverzui
- 33 fonetický přepis [n_ea], [l_ea], [l_eo] není obvyklý, má být: [n^ea], [l^ea], [l^oo]
- 35 matale¹ - poznámka není uvedena
- 48 la tuspătru (fete); má být: la tuspătru (fetele)
- 49 Am reușit mulțumită îndoitei vouă. Uspěl jsem díky dvojité vůli. - český překlad násilný; snad "zdvojené, dvojnásobené"?
- 49 cincizeci la sută de locuitori] má být: *dintre* locuitori (srov.GALR I, s.317)
- 54 Copiii se simț
- 54 ... u nichž dativní valence vyplývá z jejich entity; lépe: ... z jejich podstaty
- 54 Știe să conducă mașină ...; má být: ... mașina
- 54 Pozn - chybí tečka
- 55 ... mașină; má být: ... mașina
- 55 Este util altora. Altora le este util. Je užitečný ostatním. Ostatním je užitečný. - má být: ... jiným ...
- 59 překlep: Ochii-mi sunt obosiți. *Oči mi jsou unavené oči.
- 59 poznámky jsou vloženy mezi souvislý text
- 60 poznámky jsou vloženy mezi souvislý text
- 61 překlep: din mâna
- 66 ... că mi-l omoare / Pe cel Moldovan; má být: ... Pe cel moldovan že mi zabijí toho moldavského
- 78 překlep (?) KONTROLA
- 79 překlep: a cedă

Uvedené poznámky nemění nic na tom, že diplomant jasně prokázal svůj zájem o jazykovou problematiku i schopnost s jazykovým materiálem pracovat. Jeho práci proto rád doporučuji k obhajobě.

Doc.PhDr. Jiří Felix, CSc.

Handwritten signature of Jiří Felix in cursive script.